GÖTEBORGS UNIVERSITET

UTBILDNINGSVETENSKAPLIGA FAKULTETSNÄMNDEN

PDG022, Handledarens roll inom yrkesutbildning, 7,5 högskolepoäng

The role of supervising in vocational education, 7.5 higher education credits

Grundnivå/First Cycle

---

1. Fastställande

Kursplanen är fastställd av Institutionen för pedagogik och specialpedagogik 2011-03-28 att gälla från och med 2011-08-01.

Utbildningsområde: Samhällsvetenskapligt 100 %
Ansvarig institution: Institutionen för pedagogik och specialpedagogik

2. Inplacering

Kursen är en fristående kurs och ingår inom området pedagogik i kursutbudet som erbjuds på Institutionen för pedagogik och specialpedagogik.
Kursen kan ingå i högskole' eller filosofie kandidatexamen med yrkeslärarutbildning som grund eller inom området pedagogik.

3. Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs minst tre års arbetslivserfarenhet samt allmän behörighet för högskolestudier.

4. Innehåll

Kursen behandlar handledning inom yrkesutbildning i arbetslivet och handledningens betydelse för ungdomars och vuxnas möjligheter att tillgodogöra sig yrkeskunnande.
Kursens två centrala utgångspunkter är handledarens roll och handledningssamtalets betydelse. Ett tema i kursen är handledningstraditioner inom olika yrken och i olika verksamhetsområden, och hur sådana traditioner påverkar och ligger till grund förhandledarens sätt att tolka och utforma sin handledarroll. Ett annat är handledningssamtalets betydelse i handledningen. Detta tema behandlas dels utifrån olika teoretiska perspektiv och dels utifrån praktiska tillämpningar för analys av handledarens roll. Genom litteraturstudier och så kallade workshops ges den studerande möjlighet att identifiera vad man som handledare behöver utveckla för att bättre kunna använda samtalet som verktyg i handledningsprocessen.

I kursen ingår en mindre fältstudie som syftar till att kunna knyta litteraturstudier med teorier och begrepp till annan handledningsverksamhet än den egna och den egna erfarenheten. I fältstudien samtalar studenten med handledare, elever och/ eller andra personer som är delaktiga i arbetsplatsförlagd utbildning. Detta ger underlag för en egen fördjupad reflektion om olika aspekter av handledarrollen, och ger ett bidrag till kollektiv reflektion över handledares olika roller. Med dessa fältstudier skapas möjlighet för kursdeltagarna att diskutera och jämföra olika upplägg av handledning i olika handledningstraditioner, i olika lärandemiljöer och för olika målgrupper.

I kursen ingår erfarenhetsutbyte kontinuerligt och det finns utrymme för såväl diskussion av teoretiska begrepp som av praktiska tillämpningar. Självreflektion och kollektiv reflektion är centrala begrepp för kunskapsutveckling inom handledning.

I kursen behandlas också grundläggande färdigheter för muntlig och skriftlig kommunikation, dokumentation och presentation.

5. Mål

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

1. Redovisa innebörden i olika handledningstraditioner och deras påverkan på planering och uppläggning av handledningen inom yrkesutbildning i arbetslivet.
2. Beskriva samtalets betydelse för handledning och lärande och hur man på olika sätt kan använda samtalet som verktyg i handledarrollen.

Färdighet och förmåga

3. Reflektera över olika möjligheter att använda och utveckla samtalet som verktyg i handledarrollen.
4. Kunna planera och genomföra en fältstudie i syfte att kunna analysera och jämföra olika handledarroller i olika situationer och för olika målgrupper.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

5. Analysera och värdera villkor och förutsättningar för lärande i arbetslivet utifrån handledarrollens olika innebörder.
6. Analysera och värdera hur handledarens förhållningssätt påverkar den unga och vuxnas lärande i yrkesutbildning.

6. Litteratur

Se bilaga.

7. Former för bedömning

Examination sker vid vissa litteraturseminarier, en individuell skriftlig inlämningsuppgift, muntlig redovisning av en fältstudieuppgift samt muntlig och skriftlig redovisning av en gruppuppgift.

Antal provtillfällen får begränsas till fem tillfällen.
I det fall en kurs har upphört eller genomgått större förändringar bör studenten garanteras tillgång till minst tre provtillfällen (inklusive ordinarie provtillfälle) under en tid av åtminstone ett år med utgångspunkt av kursens tidigare uppläggning.

Student har rätt till byte av examinator, om det är praktiskt möjligt, efter att ha underkänts två gånger på samma examination. En sådan begäran ställs till institutionen och skall vara skriftlig.

8. Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd (U), Godkänd (G), Väl godkänd (VG).

9. Kursvärdering

Efter avslutad kurs ska en kursvärdering genomföras. De deltagande studenterna ges möjlighet att medverka anonymt. Resultatet ska sammanställas av kursansvarig och göras tillgänglig för studenterna. Eventuella åtgärder med anledning av kursvärderingens resultat skall redovisas. Sammanställningen av kursvärderingen ska också göras tillgängligt för nya studenter vid starten av nästkommande kurstillfälle.

10. Övrigt

Undervisningsspråk: svenska.
Deltagande förutsätter grundläggande datorvana samt tillgång till dator uppkopplad mot internet.

Litteraturlista

Ask, Sofia (2006) *Hållbara texter. Att skriva för studier och arbetsliv.* Stockholm:Liber. (78 s)

Ekholm, Mats & Fransson, Anders (1992) *Praktisk intervjuteknik.* Stockholm: Nordstedts. (97 s)

Engqvist, Anders (2009). *Om konsten att samtala: en bok för människor i kontaktyrken.* Stockholm: Norstedts. (260 s)

Handal, Gunnar & Lauvås, Per (2001) *Handledning och praktisk yrkesteori.* Lund: Studentlitteratur. (s 13- 307)

Jernström, Elisabeth & Säljö, Roger (red.) (2004) *Lärande i arbetsliv och var dag.* Jönköping. Brainbooks. (s 36-186)

Nielsen, Klaus & Kvale, Steinar (1997) Current issues of apprenticeship. *Nordisk Pedagogik*, 17:3 (s 130-139)

Silving, Gunvor & Sjöberg, Solweig (1993) *Handledning i arbetslivet.* Malmö Studentlitteratur (108 s)

Säljö, Roger (2003) Föreställningar om lärande och tidsandan. I Staffan Selander (red.). *Kobran, Nallen och majjen - Tradition och förnyelse i svensk skola och skolforskning*. s 71-90. Stockholm:Myndigheten för skolutveckling. (19 s)

Referenslitteratur:

Examensarbeten i urval:
http://www.uppsatser.se/om/handledning+yrkesutbildning

Nielsen, Klaus & Kvale, Steinar (red.) (2000) *Mästarlära. Lärande som social praxis.* Lund: Studentlitteratur. (287 s)

http://www.skolinspektionen.se/sv/Om-oss/Press/Pressmeddelanden/Svag-koppling-mellan-yrkesliv-och-arbetsliv/